

[Stærmose.]

lationer, som der skulde tages Hensyn til i 1940, og at der er nogle nye Magtkonstellationer i Dag, og at saadan et lille Land ikke har sin Frihed til at disponere, som det vil. Jeg vil tro, at det er en Realitetsopfattelse, som det ærede Medlem og jeg ikke kan blive uenige om. Men saa er der dertil at sige, at naar den Virkelighed er erkendt, saa har vi et Grundlag, hvorpaa vi kan arbejde, hvorpaa vi kan stille vore Ønsker op, og hvorudfra vi kan prøve paa at faa vore Ønsker virkeliggjort, saa nær som det er muligt. Nu kender jeg ikke det ærede Medlems Virksomhed fra Besættelsestiden, vore Veje har ikke krydset hinanden før, og jeg vil heller ikke finde det rimeligt, at vi her kommer ud i en Polemik med hinanden, saa det har ikke nogen som helst Relation til det ærede Medlems Stilling under Besættelsen, det jeg siger her; men i mit Indlæg til den højtærede Udenrigsminister pegede jeg paa, at det var saadan med Masser af de Dispositioner, der blev truffet af vore ansvarlige Myndigheder under Besættelsen — og det viser bl. a. den Bog om Besættelsestidens Fakta, der fornylig er udkommet, til fulde —, at de virkede paa Befolkningen, som om man havde affundet sig med en tysk Sejr. Der var Dispositioner, som vilde være uforklarlige ud fra en hvilken som helst anden Forudsætning. Dem rejste man sig mod dengang, og jeg har gerne villet føre denne Rejsning ind bag om det, som man i Forbindelse med Kritikken af Embedsbesættelsen har kaldt national Farisæisme og øjeblikkelige Stemninger.

Saa var det ærede Medlem saa venlig at sige om Dansk Samlings Virksomhed, at vi — det maa altsaa være Rigsdagen, de ansvarlige Myndigheder — ikke havde haft Hjælp af Dansk Samlings Virksomhed. Jeg skal ikke her gøre Rede for, hvordan den har været ude over Landet, men jeg kender saa meget til den, at jeg vil sige, at den Virksomhed fra Begyndelsen af 1940 og gennem Maanederne Juni og Juli, der er udfoldet med Oplysningsarbejde paa forskelligt Hold, Foredrag, Pjeceudgivelser og alt andet, vi har bestilt i vor Organisation, vil jeg med den bedste Samvittighed af Verden lægge fuldkommen klar for Dagen.

Det ærede Medlem kom ind paa nogle Bemærkninger om min Foredragsvirksomhed og berørte nogle personlige Ting der, og jeg vil have Lov til at sige om disse Bemærkninger, at de gjorde mig personligt meget ondt, for er der noget, der har lig-

get fuldkommen klart for mig under de Maaneders Virksomhed, jeg fik i Udlandet i Vinter, er det dette, at der aldrig over for Offentligheden, hverken i Foredrag, i Forsamlinger, i Radioen eller i Pressen, hvor jeg blevet taget i Brug til Oplysningsvirksomhed om Danmark, skulde siges et eneste Ord, der kunde kaste et ufordelagtigt Lys over mit Fædreland; og hvis det ærede Medlem har Indtryk i modsat Retning, saa vil jeg gerne bede ham fortælle — ikke her fra denne Talerstol, for det skal vi ikke spille Tingets Tid med —, hvordan den Opfattelse er opstaaet hos det ærede Medlem. Selv om jeg muligvis ikke skulde blive Medlem af Tinget efter Valget, saa er der et lille Omraade her, hvor jeg, selv om vore Veje slæt ikke i Fremtiden kommer til at krydse hinanden, gerne vil have et helt rent Forhold til det ærede Medlem. Jeg har i min Oplysningsvirksomhed om Danmark handlet i nøje Overensstemmelse med meget værdifulde Raadgivere, med de Folk, som har haft Ansvaret for den danske Informationstjeneste ude, og deres Anskuelse er fra første Færd faldet nøje sammen med min egen Anskuelse: at hvis der var noget, der skulde gøres op, og nogen Uenighed, skulde Opgøret holdes inden for Danmarks egne Grænser. Man bruger nu engang ikke at vaske sit snavsede Tøj i andre Folks Overværelse.

Jeg har prøvet paa ude at samle min Oplysningsvirksomhed udelukkende om Modstandsbevægelsens Historie, dens Opbygning og Virksomhed, og de Oplysninger, jeg har givet herom, har jeg paa Forhaand faaet godkendt af de militære Sikkerhedsmyndigheder, for at jeg ikke skulde gøre noget, der kunde have gjort Skade paa nogen som helst Maade. Desuden har jeg talt om den danske Højskolebevægelse, og selv om jeg personlig er kritisk stemt over for visse Sider af Højskolebevægelsen, er kritiske Bemærkninger ogsaa her blevet holdt i Baggrunden, og for det Emnes Vedkommende er der kun berettet det, som havde noget positivt at fortælle om vort Fædreland og dets Kamp.

Udenrigsministeren (Christmas Møller): Uden at jeg fortæller det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch det, tror jeg, at han selv kan regne ud, hvad Drøftelserne mellem Minister Aksel Larsen og mig gik ud paa paa det daværende Tidspunkt.

Jeg er glad ved, at det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen gav Udtryk for den Overensstemmelse, der havde været mellem,